

Άγιος Ραφαήλ, Άγιος Νικόλαος, Αγία Ειρήνη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεολογικό πλαίσιο

Οι τρεις νεοφανεείς αυτοί άγιοι λατρεύτηκαν πολύ και τιμήθηκαν ιδιαίτερος κατά το δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα. Το νησί της Λέσβου έγινε τόπος προσκύνησης για εκατομμύρια πιστούς, η δε χάρη τους διαδόθηκε σε όλο τον Ορθόδοξο κόσμο. Η παρουσία όλων των νεομαρτύρων, μεταξύ των οποίων οι άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη, αποτελούν ζωντανές μαρτυρίες της Ορθόδοξης πίστης που διαρκώς τροφοδοτείται με αίμα Μαρτύρων. Στην πραγματικότητα η μαρτυρία της Εκκλησίας στον κόσμο είναι ταυτισμένη με το μαρτύριο. Πιθανόν το μαρτύριο αυτό να μην έχει πάντα την μορφή μιας αιματηρής θυσίας. Είναι όμως βέβαιο πως στον κόσμο αυτό, η πίστη δοκιμάζεται καθημερινά και η απόφαση να εφαρμόσει κανείς το θέλημα του Θεού γίνεται αιτία εκθρόνισης, ειρωνείας, χλευασμού και περιθωριοποίησης. Όλη αυτή η μάχη εναντίον των εξωτερικών προσβολών συνοδεύεται και από την μάχη εναντίον εσωτερικών παθών, που κάθε στιγμή δηλητηριάζουν κάθε αγαθή προαίρεση. Με το δεδομένο αυτό, μαρτύριο αποτελεί και η μοναχική ζωή, στην οποίαν ο μοναχός διαρκώς αντιτάσσεται στο πτωτικό του θέλημα, συχνά χωρίς ανασασμό. Από όλα αυτά, το συμπέρασμα είναι ένα: Η ζωή αυτή, για εκείνον που θα θελήσει να ανταποκριθεί ψυχή τε και σώματι στην

πρόσκληση του Θεού, αποτελεί περίοδο και πεδίο καθημερινών αγώνων, για τους οποίους μπορεί να βρει ενίσχυση στα μαρτύρια, την πίστη και τη σταθερότητα των μαρτύρων της Εκκλησίας μας.

Σκοπός

- **Να εμπεδωθεί η ΠΙΣΤΗ στην παρουσία του Θεού και η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ στη δύναμη και την αγάπη Του.**

Οι νεομάρτυρες αποτελούν ζωντανή απόδειξη πως ο Χριστός συνεχίζει και ευλογεί τον κόσμο μέχρι τις μέρες μας. Διότι κάθε άγιος, κάθε μάρτυρας αποτελεί ευλογία του Θεού για τον κόσμο.

- **Να εμπεδωθεί η ΕΛΠΙΔΑ για έναν καλύτερο κόσμο που θα γίνει με την υπακοή στο θέλημα του Θεού.**

Ακόμη και όταν η πατρίδα μας είχε κατακτητές, δεν έχασε την πίστη της. Πολλοί Έλληνες μείνανε σταθεροί και δεν άλλαξαν την πίστη τους. Αυτό μας δίνει ελπίδα, πως, όσο έχουμε την πίστη μας, ο Θεός θα ευλογεί τη πατρίδα μας και θα την βοηθάει.

- **Να εμπεδωθεί η ΑΓΑΠΗ, δηλ. η συμπεριφορά του παιδιού προς το περιβάλλον του σύμφωνα με το θέλημα και το παράδειγμα του Θεού και να αποκτηθούν καλές συνήθειες.**

Επισκεπτόμαστε με σεβασμό τα μέρη όπου μαρτύρησαν οι σύγχρονοι μάρτυρες. Μαθαίνουμε για τη ζωή τους και διαβάζουμε τη διδασκαλία τους.

Τα μηνύματα

Πάντα με μικρές και απλές προτάσεις

- Σε όλες τις εποχές ο Θεός μας αξιώνει να έχουμε Αγίους και Μάρτυρες.
- Μαθαίνουμε για την ζωή των Αγίων.
- Ακολουθούμε το παράδειγμά τους.
- Οι Άγιοι έχουν πάντα πολλή πίστη και πολλή αγάπη.

ΠΡΟΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αφόρμηση

Πρόκειται για μια απλή, αλλά εύστοχη αφορμή, η οποία θα ελκύσει την προσοχή των παιδιών. Μπορεί να είναι ένα αντικείμενο, μια ιστορία, μια ερώτηση, ένα επίκαιρο γεγονός.

**Μια εικόνα με τους αγίους.
Ένα κλουβί με δυο πουλάκια.**

Ανάγνωση του κειμένου

Γίνεται με καθαρή φωνή, παραστατικά και αν θέλεις με συνοδεία μιας ήρεμης μουσικής.

Ο Άγιος Ραφαήλ γεννήθηκε στην Ιθάκη και οι γονείς του τον ονόμασαν Γεώργιο. Ο Άγιος μεγαλώνοντας έγινε ένα ευσεβής χριστιανός. Υπηρέτησε στον Βυζαντινό στρατό και γρήγορα έγινε σπουδαίος αξιωματικός. Όμως πολύ γρήγορα η αγάπη του για το Θεό τον κέρδισε και έτσι άφησε τον στρατό και έγινε μοναχός με το όνομα Ραφαήλ.

Έγινε πολύ γρήγορα γνωστός για την σοφία του και την βαθιά του πίστη αλλά και για το κήρυγμα του. Έτσι ο αυτοκράτορας τον κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη όπου και έλαβε αξιώματα. Ταξιδεύει σε πολλές χώρες και σε μια από αυτές τις αποστολές ο άγιος θα γνωρίσει έναν έλληνα σπουδαστή τον Νικόλαο. Από τότε μια αδερφική φιλία θα τους ενώσει και ο Νικόλαος θα γίνει ακόλουθος του Αγίου Ραφαήλ.

Όταν έπεσε η Κωνσταντινούπολη στους στα χέρια των Τούρκων ο άγιος Ραφαήλ με τον ακόλουθο του Νικόλαο προσπαθώντας να γλυτώσουν από τους Τούρκους μαζί με άλλους πρόσφυγες θα καταφύγουν στην Μυτιλήνη. Εκεί θα καταφύγουν στο ιστορικό μοναστήρι στις Καρυές, αφιερωμένο στα Γενέθλια της Θεοτόκου. Εκείνο τον καιρό στο μοναστήρι είχε απομείνει μόνο ένας καλόγερος. Σε αυτό το μοναστήρι έγινε Ηγούμενος ο Άγιος Ραφαήλ. Όμως σε λίγο καιρό ήρθε η σειρά της Μυτιλήνης να πέσει στα χέρια των Τούρκων.

Κυνηγημένοι οι κάτοικοι του νησιού βρίσκουν καταφύγιο στο Μοναστήρι όπου ηγούμενος είναι ο άγιος Ραφαήλ. Οι Τούρκοι στρατιώτες φτάνουν στο μοναστήρι και συλλαμβάνουν τον Άγιο, τους μοναχούς του μοναστηριού καθώς και τους χριστιανούς που έχουν καταφύγει εκεί. Ο Άγιος βασανίστηκε φρικτά μέχρι που παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο. Την ίδια τύχη με τον Άγιο είχαν ο φίλος του Νικόλαος καθώς και όλοι όσοι είχαν συλληφθεί. Τέλος οι Τούρκοι φεύγοντας ανατίναξαν το μοναστήρι. Τόσο το σώμα του Αγίου Ραφαήλ όσο και των υπολοίπων μαρτύρων, έθαψαν κρυφά χριστιανοί στις Καρυές. Ανάμεσά τους ήταν και ένα μικρό κορίτσι, η Ειρήνη. Ο Άγιος Ραφαήλ έκανε και συνεχίζει να κάνει πολλά θαύματα θεραπεύοντας χριστιανούς από όλα τα σημεία του πλανήτη που τον επισκέπτονται και ζητούν την βοήθεια του.

Αφορμές για συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Τι ήταν ο άγιος Ραφαήλ;
- Ποιοι τον κυνήγησαν;

Λέξεις κλειδιά

Πρόκειται για λέξεις, οι οποίες συμπυκνώνουν νοήματα και μηνύματα. Επιδιώκουμε να εντυπωθούν στον νου και την καρδιά των παιδιών, ως δεσμοί μνήμης με τις επιμέρους αλήθειες του εκάστοτε κεφαλαίου. Φροντίζουμε να τις ανασύρουμε τακτικά κατά τη διάρκεια του μαθήματος, επιλέγοντας μια ή δυο, οι οποίες θα κλείνουν την κάθε συνάντησή μας με τα παιδιά.

Ραφαήλ: Ο άγιος που μαρτύρησε στην Λέσβο.

Νικόλαος: Ο φίλος του που τον ακολούθησε στο μαρτύριο.

Ειρήνη: Ένα μικρό κορίτσι που μαρτύρησε την ίδια μέρα.

Παράλληλη δραστηριότητα

Αν θέλεις, μπορείς να έχεις μοιράσει κομμένες φιγούρες, που, κατά την ανάγνωση, μόλις ένα παιδάκι ακούσει το όνομα της φιγούρας που κρατάει, σηκώνεται και την κολλάει σε ένα μεγάλο χαρτόνι, που έχεις ετοιμάσει.

- Σημερινοί πρωταγωνιστές είναι:
Ο άγιος Ραφαήλ, ο άγιος Νικόλαος, η αγία Ειρήνη

Επιπλέον δραστηριότητες

Απασχολούμε τα παιδιά με τις δραστηριότητες του βιβλίου τους. Τους αναθέτουμε να χρωματίσουν τα σχέδια του βιβλίου τους. Η επιλογή μεταξύ των δραστηριοτήτων του βιβλίου, θα καθορίσει τα υλικά που θα χρησιμοποιήσουν τα παιδιά. Σήμερα, τα παιδιά θα χρειαστούν:

- Ψαλίδι
- Κόλλα
- Ξυλομπογιές

Παιχνίδι ρόλων και συναισθημάτων

Καλούμε τα παιδιά να εκπροσωπήσουν κάποιον ή κάτι από την ιστορία και να το εκφράσουν με δικά τους λόγια.

Αν συναντούσατε τον άγιο Ραφαήλ, τι θα τον ρωτούσατε για τη ζωή του;

Ανάγνωση του παιδικού ποιήματος

Γίνεται με καθαρή φωνή και παραστατικό τρόπο. Προσπάθησε να τηρήσεις με ακρίβεια το μέτρο, ούτως ώστε να καταφέρουν τα παιδάκια να κρατήσουν με παλαμάκια ή ρυθμικά όργανα τον ρυθμό. Το ρεφρέν ή μια χαρακτηριστική φράση που επαναλαμβάνεται ή κάποια που θα την θεωρήσεις σημαντική, την μαθαίνεις από την αρχή στα παιδιά και τους ζητάς να την επαναλαμβάνουν κάθε τόσο. Άλλωστε, τα σημαντικότερα μη-

νύματα του μαθήματος βρίσκονται μέσα στους στίχους. Αν θέλεις προσθέτεις μια απλή μελοποίηση.

Η ΠΙΣΤΗ ΚΙ Η ΑΓΑΠΗ (Γνωριμία με δυο πουλάκια)

Έ-
χω **δυο μικρά πουλάκια**,
φιλαράκια
στην ψυχή.
Το 'να παίζει κρυφτό
ε' άλλο κυνηγητό
και τα δύο πάντα τραγουδούν. λο-λο
Το
'να ε' ονομάζω **πίστη**
το σπουργίτι
το τρελό
και το άλλο λεν **αγάπη**.
Με τα δυο γελώ.

Πώς τραγουδούν, πώς συμφωνούν,
χάρια ποτέ τους δεν μου κελαηδούν.
Όταν πιστεύω, σ' αγαπώ
κι αν σ' αγαπάω μοιάζω στον Θεό

Μια
η **πίστη** τραγουδάει
και κοιτάει
ουρανό.
Μα η **αγάπη** κοιτά
πάντα στα χαμηλά
και τα δύο χαμογελούν. χα-χα
Λέ-
ει η **αγάπη** τραγουδάκια;
Τα παιδάκια
αγαπώ.
Κι όταν τραγουδάει η **πίστη**
βρίσκω τον Θεό.

*Πώς τραγουδούν, πώς συμφωνούν,
χώρια ποτέ τους δεν μου κελαηδούν.
Όταν πιστεύω, σ' αγαπώ
κι αν σ' αγαπάω μοιάζω στον Θεό*

Ξέ-
ρω κάποιον πού 'χε θάρρος,
έναν άγιο
Ραφαήλ
που 'δωσε τη ζωή
να μη χάσει στιγμή
το πουλάκι της **πίστης** του Α-μην!
Και
για τ' άλλο της **αγάπης**
το πουλάκι
μαρτυράν
ο Νικόλας κι η Ειρήνη
που με αγαπάν.

*Πώς τραγουδούν, πώς συμφωνούν,
χώρια ποτέ τους δεν μου κελαηδούν.
Όταν πιστεύω, σ' αγαπώ
κι αν σ' αγαπάω μοιάζω στον Θεό.*

Αφορμές για συζήτηση

- Τι σας έκανε εντύπωση;
- Ποια είναι τα ονόματα των δύο πουλιών;
- Γιατί δεν μπορεί το ένα χωρίς το άλλο; Βρες την απάντηση στο τραγουδάκι.

Διαθεματική προσέγγιση

Κάθε παιδικό ποίημα δίνει αφορμή για διαθεματικές προσεγγίσεις.

Σήμερα **λέξεις-κλειδιά** για τη διαθεματική προσέγγιση είναι:
Πουλάκια, πίστη, αγάπη, Μυτιλήνη.

Αξιολόγηση

Με τις λέξεις κλειδιά, καλείς τα παιδιά να αναφέρουν ποιο μέρος του μαθήματος τους φέρνει στο μυαλό.

Ολοκλήρωση του μαθήματος

Έχετε προετοιμάσει κάτι, -ένα γλυκό, μια ζωγραφιά, ένα φτηνό αντικείμενο- στο σχήμα ενός γράμματος, από το οποίο ξεκινά μια καθοριστική για σας λέξη-κλειδί. Με δυο λόγια αναφερόμαστε στη βασική έννοια. Μπορείτε να ενθαρρύνετε τα παιδιά να έχουν ένα μικρό σεντούκι, με τη συλλογή όλων των φετινών αναμνηστικών.

- Διορθώνουμε τις εργασίες των παιδιών.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Είναι σημαντικό για την επικοινωνία με τους γονείς των παιδιών, να έχουν ένα ενημερωτικό σημείωμα για όσα έγιναν κάθε φορά στο κατηχητικό. Με τον τρόπο αυτό, γίνονται κι εκείνοι έμμεσοι ακροατές κάποιων σημαντικών πτυχών της πίστης μας, ενώ παράλληλα διευκολύνεται η επικοινωνία με τα παιδιά τους, με βάση το μάθημα. Αναμφίβολη είναι επίσης και η ωφέλεια στο επίπεδο της επικοινωνίας της ενορίας με τις μεγαλύτερες ηλικίες. Στο φυλλάδιο αυτό ζητάς από τους γονείς κάποια υλικά, που τυχόν θα χρειαστούν για την επόμενη φορά. Ιδού ένα προτεινόμενο ενημερωτικό κείμενο:

Σήμερα γνωρίσαμε τρεις Αγίους, τρεις νεομάρτυρες. Τους λέμε έτσι, διότι μαρτύρησαν τα τελευταία χρόνια. Είναι ο Άγιος Ραφαήλ, ο Άγιος Νικόλαος και η μικρή Αγία Ειρήνη. Σκεφτόμασταν πώς βρήκαν τόση δύναμη να αντέξουν τόσο πόνο! Καταλάβαμε όμως πως η πίστη δίνει στον άνθρωπο μεγάλη δύναμη και πως η αγάπη για τον Χριστό είναι δυνατότερη από κάθε δυσκολία. Φανταστήκαμε την πίστη και την αγάπη σαν δυο μικρά πουλάκια, που πάνε πάντοτε μαζί κι ας τραγουδούν το καθένα τον δικό του σκοπό.